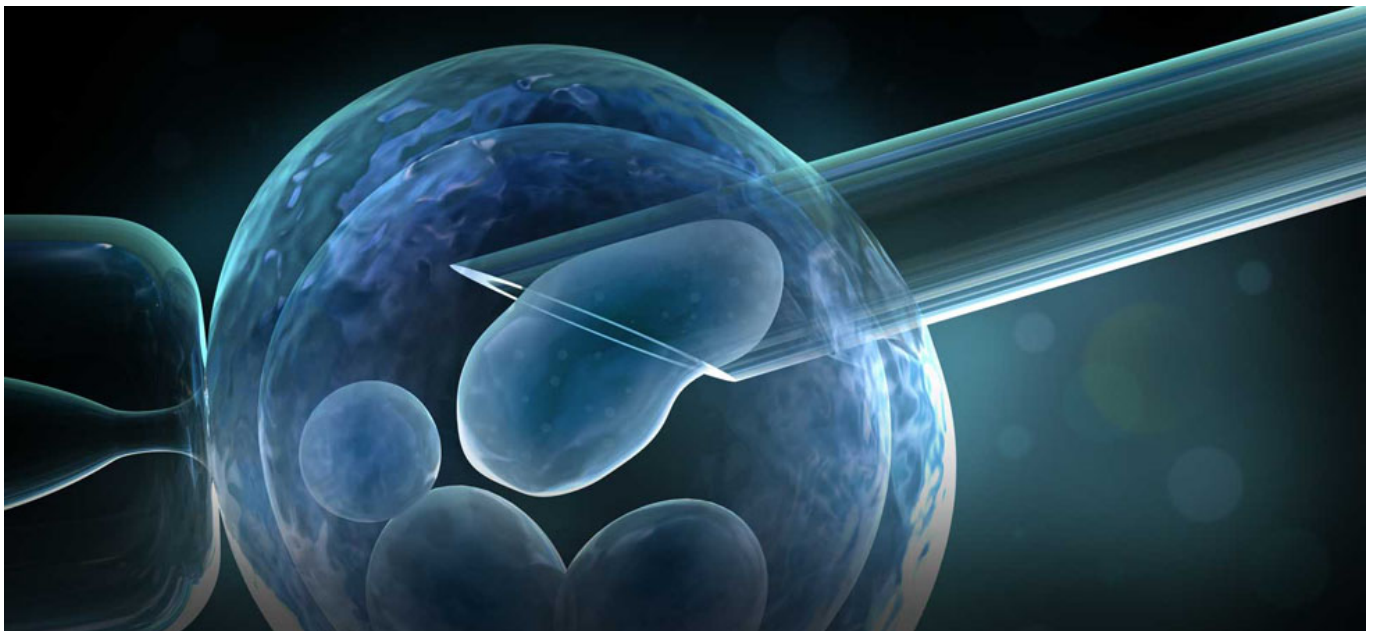

Εφαρμογή παρεμβατικής γονιμοποίησης: Ηθικά ερωτήματα (Α')

/ [Πεμπτούσια](#)

Από τα πιο εντυπωσιακά γεγονότα των τελευταίων δεκαετιών θεωρείται η αλματώδης ανάπτυξη των τεχνικών της παρεμβατικής γονιμοποίησης και η προσφυγή στην παρεμβατική γονιμοποίηση όλο και περισσότερων ανθρώπων, έτσι ώστε από το 1978 κι εξής να έχουν γεννηθεί πάνω από 4.000.000 παιδιά με τεχνική υποβοήθηση.

Οι εν λόγω τεχνικές, αν και διατυπώνεται η άποψη ότι η φύση εφεύρε το πρόβλημα της ατεκνίας ίσως ως μια διέξοδο για ν' αποβάλλει βλαβερές μεταλλάξεις που θ' αυξήσουν το γενετικό φορτίο του ανθρώπου και ενδέχεται να οδηγήσουν σε βάθος χρόνου σε εκφυλισμό του ανθρώπινου είδους[1], αποτελούν μια αδιαμφισβήτητη προσπάθεια της βιολογίας και της ιατρικής ν' αποκαταστήσει τη δυνατότητα αναπαραγωγής της ζωής σε ανθρώπους που η φύση στερεί[2].

Χάρη σ' αυτές είναι δυνατόν να ικανοποιείται η επιθυμία και η ανάγκη της γονεϊκότητας, να δικαιώνονται προσδοκίες άτεκνων για δημιουργία οικογένειας, επίγεια ευτυχία κι ευημερία, επιτυχία και συνέχεια της ύπαρξής τους στο μέλλον μέσω των παιδιών τους, ένταξη στο κοινωνικό σύνολο και άσκηση δύναμης κι επιρροής σ' αυτό, να βελτιώνεται η επικοινωνία και η συνοχή της ζωής του ζεύγους με το μοίρασμα συναισθημάτων κι ευθυνών, να διευρύνεται η

ενεργητικότητά του και να ικανοποιείται το αίσθημα κοινωνικής επάρκειας. Παράλληλα, είναι δυνατόν να δημιουργούνται, εκτός από τα ιατρικά, ψυχολογικά, κοινωνικά προβλήματα που προαναφέρθηκαν, προβλήματα ηθικά, τα οποία δεν επιδέχονται εύκολες λύσεις, βιαστικές αποφάσεις και αναβολές και εμποδίζουν την ηθική αποδοχή των τεχνικών παρεμβατικής γονιμοποίησης[3].

Αρχικά, προβλήματα τέτοιου είδους δημιουργεί το κίνητρο που ωθεί στην προσφυγή σε τεχνικές παρεμβατικής γονιμοποίησης. Αυτό μπορεί να είναι η ειλικρινής επιθυμία της τεκνογονίας, της συνέχισης της ζωής και της διασφάλισης της κοινωνίας των προσώπων ή η εξυπηρέτηση ιδιοτελών σκοπών, όπως συνέχιση του ονόματος των γονέων, εναπόθεση περιουσίας στους απογόνους, κοινωνική αναγνώριση και καταξίωση των γονέων, διατήρηση διασπασμένης συζυγίας, επιλογή φύλου, προκαθορισμός σωματικών και διανοητικών χαρακτηριστικών[4], υπέρβαση αισθημάτων ανασφάλειας των γονέων και έλλειψης προσωπικού νοήματος[5].

Έπειτα, ο τρόπος δημιουργίας της νέας ζωής αλλά και η παρέμβαση τρίτων προσώπων ανάμεσα στο ζεύγος. Ο νέος άνθρωπος δεν αποτελεί καρπό βαθιάς γνώσης, ενότητας, ευτυχίας και κοινωνίας του ζεύγους κατόπιν ενσυνείδητης και αυτεξούσιας ερωτικής συνεύρεσης. Είναι καρπός μιας ασεξουαλικής, μη φυσικής διαδικασίας που πραγματοποιείται στη μήτρα κατόπιν μεταφοράς σπέρματος του συζύγου κι ενδεχομένως άλλου προσώπου ή στο εργαστήριο, όπου μηχανικά ενώνονται γαμέτες κατάλληλα επεξεργασμένοι των οποίων ο τρόπος λήψης δημιουργεί ηθικό πρόβλημα.

Η αγαπητική κοινωνία των προσώπων αντικαθίσταται με τη μεταφορά σπέρματος στο εσωτερικό του γυναικείου σώματος ή με μια τεχνική διαδικασία, η οποία ενώνει ωάρια και σπερματοζωάρια του ζεύγους χωρίς αυτό να είναι παρόν ή ακόμη ωάρια και σπερματοζωάρια ξένα προς το ζεύγος[6]. Κυρίαρχο πρόσωπο στην όλη διαδικασία της αναπαραγωγής γίνεται ο ειδικός επιστήμονας, που παρεμβαίνει ανάμεσα στο ζευγάρι και αναλαμβάνει το ρόλο του δημιουργώντας σοβαρό ηθικό πρόβλημα. Το ρόλο του ζευγαριού στην αναπαραγωγή, εκτός από τον ειδικό επιστήμονα, είναι δυνατόν να υποκαθιστούν πλήρως ή εν μέρει και τα πρόσωπα του/της δότη/τριας γαμετών ή εμβρύων και της παρένθετης μητέρας δημιουργώντας σοβαρά ηθικά προβλήματα, που συνδέονται με την παρέμβαση των προσώπων αυτών ανάμεσα στο ζεύγος, τη διάσπαση της συζυγικής σχέσης και ενότητας των συζύγων και των γονέων με τα παιδιά τους[7], τη διάσπαση της βιολογικής πατρότητας και μητρότητας, τη γέννηση παιδιού μονογονεϊκού, πολυγονεϊκού ή αγνώστων γονέων με απροσδιόριστες αδελφικές σχέσεις[8] κι ακόμη την εν δυνάμει δημιουργία των νέων επαγγελματιών του της δότη/τριας και της παρένθετης μητέρας[9].

[1] Στ. Αλαχιώτης, *Αναφορά στους γενετικούς και τεχνολογικούς νεωτερισμούς*³, (Αθήνα 2011), σελ. 79.

[2] Α. Νικολαΐδης, *Θεολογικά και Ηθικά ζητήματα ως προς την Υποβοηθούμενη αναπαραγωγή*, διαδικτυακός τόπος:http://aktines.blogspot.gr/2012/04/blog-post_5461.html (ανάκτηση 24-02-2013)

[3] Α. Σταυρόπουλος, «Ηθικοί προβληματισμοί στην αναπαραγωγή του ανθρώπου», *Σύναξη* 68, σελ. 47-50.

[4] Α. Νικολαΐδης, *Θεολογικά και Ηθικά ζητήματα ως προς την Παρεμβατική Γονιμοποίηση*, διαδικτυακός τόπος: http://aktines.blogspot.gr/2012/04/blog-post_5461.html (ανάκτηση 24-02-2013)

[5] Μητρ. Ναυπάκτου και Αγ. Βλασίου Ιεροθέου, *Βιοηθική και βιοθεολογία*, (Λεβαδιά 2005), σελ. 131.

[6] Α. Νικολαΐδης, «*Η αρχή της ζωής. Ορθόδοξη Εκκλησιαστική Βιοηθική προσέγγιση*», Εισήγηση στο Συμπόσιο Βιοηθικής Ιεράς Αρχιεπισκοπής Καθολικών

Αθήνας, Αθήνα 2011.

[7] Β. Φανάρας, *Η υποβοηθούμενη αναπαραγωγή του ανθρώπου και η ορθόδοξη χριστιανική ηθική*, Διδακτορική Διατριβή, Θεσσαλονίκη 1999, σελ. 106, 107, 148, 153.

[8] Γ. Μαντζαρίδης, *Χριστιανική Ηθική II²*, (Θεσσαλονίκη 2010), σελ. 587, 588.

[9] Στ. Καρπαθίου, *Η ιστορία του ζυγωτού και η εξωσωματική γονιμοποίηση: συμβολή στην ηθική θεολογία*, Διδακτορική Διατριβή, Αθήνα 2006, σελ. 315.